

УДК 687.53:7.012

МОТИВИ І ОБРАЗИ ПРИРОДИ У ФОРМОТВОРЧИХ І КОЛОРИСТИЧНИХ РІШЕННЯХ ЗАЧІСКИ

БРАЇЛКО Ігор

Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна
igorestel@gmail.com

Стаття присвячена дослідженню можливостей використання образів природи у формотворенні і колористиці сучасної жіночої зачіски. З'ясовано, що у перукарському мистецтві широке застосування знаходять як природні барвники, так і естетичні властивості природних об'єктів і явищ. Звернення до образів природи як до джерела натхнення відкриває широкі можливості для дослідження форми і конструкції зачіски, її тектонічної структури і технологій фарбування волосся. Використання біоніки в дизайні зачіски є основою для пошуку креативних рішень щодо зовнішньої форми, композиції, кольорових рішень шляхом асоціативного зв'язку, наслідування кольору, опрацювання образно-стильових характеристик.

Ключові слова: дизайн зачіски, формотворення, колористика, естетика зачіски, технології фарбування волосся.

ВСТУП

З давніх-давен люди черпали натхнення в природі для створення різних видів мистецтва, від наскельних малюнків до архітектурних шедеврів. Перукарське мистецтво не є винятком. У давніх культурах зачіски часто відображали природні мотиви, такі як форми рослин, тварин або небесних тіл. У сучасному світі, де панує технологічний прогрес, природа залишається важливим джерелом натхнення для дизайнерів зачіски. Вони все частіше звертаються до природних мотивів, щоб створити зачіски, які відображають гармонію та красу навколишнього світу. Природні ландшафти, кольори, текстури та явища надихають на створення унікальних та органічних зачісок.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданням роботи є дослідження можливостей застосування образів природи у формотворенні і колористиці сучасної зачіски.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Ряд вчених і практиків приділяють значну увагу дослідженню можливостей природи у сучасному дизайні зачіски. Зокрема, Попат Р. Р., Занке А. А., Малі Б. В., Патіл А. В. досліджують види рослин, що використовуються для фарбування волосся та догляду за ним. Підхід вчених базується на тому, що синтетичні окислювальні фарби для волосся, доступні на ринку, містять комбінацію перекису та аміаку, які пошкоджують волосся та викликають алергічні реакції. Крім того, люди, які використовують синтетичні барвники, мають ризик небезпечних хвороб. Автори справедливо вважають,

що фарби для волосся, отримані з рослин, вирішують ці проблеми та є безпечними у використанні. Деякі з цих натуральних трав – це хна, гвоздика, кориця, буряк, насіння пажитника, волоські горіхи тощо. Розроблена олійна фарба для волосся може забезпечити багатофункціональні ефекти, такі як пом'якшувальний ефект, кондиціонування, стимулювання росту та густоти волосся тощо [1].

Автори Д. Х. Парк та Х. Р. Джанг зазначають: «Оскільки вимоги до функціональності, культури та естетики еволюціонували за межі простого застосування кольору в різних галузях, зростає потреба в об'єктивних і раціональних даних щодо впливу кольору. У міру розширення використання кольору в різних сферах, проєктування кольору стало більш складним, включаючи такі складні елементи, як асоціації з образами, символізм, функціональність, кольори безпеки та обмежені кольори» [2]. У своїй практиці вони звертаються до образів природи, зокрема, води. «Вже давно визнано, що вода є необхідною для всіх живих організмів, включаючи людей. Вода має численні фізичні властивості, а її прозорість спричиняє явище, відоме як заломлення. Властивості заломлення води спотворюють форми об'єктів, які можна бачити крізь неї, та змінюють напрямок і вигляд світла, що проходить крізь воду» [2]. Отже, автори зосереджують свою увагу на прагненні передати візуальний та сенсорний досвід води через фарбування волосся та укладку зачісок, черпаючи натхнення з її символізму та матеріальних властивостей.

На рис.1 можна бачити, як офарбоване волосся передає еластичність життя через повторення крапель води та стимуляцію текстури та відчуттів. На думку дизайнерів, зображення краплі води навіює безмежну різноманітність; вода, рідина, яка розсіюється на мікроскопічні краплі та трансформується під впливом світла, слугує носієм надзвичайної мінливості. Вона вільно тече, деформується та перетворюється на газу та тверді речовини залежно від навколишнього середовища. Дизайн зачіски передбачає стрижку «хіме», яка граціозно обрамляє боки обличчя, розділяючи всю голову на чотири окремі зони, як показано на малюнках. При роботі над цією секцією дуже важливо розділити зони навколо центральної точки. У міру наближення до центральної точки кількість волосся зменшується, що вимагає обережного стриження. Колір волосся зелений, а для досягнення результату використано гладкий стиль укладання [2].

Відомий британський колорист Лімоз Логлі у своїй методиці зачіски і фарбування базується на повазі до природної основи волосся, використовуючи лише напівперманентні фарби на коренях для збереження їхньої цілісності. Дизайнер уникає надмірного освітлення та натомість точно підвищує інтенсивність цього процесу. Його використання надтонкого мелірування та сумішей для коренів забезпечує м'який, природний перехід, який потребує мінімального догляду, а клієнтам зазвичай потрібно лише дві-три візити на рік. Техніка «банановий блонд» Лімоза (рис.2) є родзинкою його робіт, створюючи вишуканий та чистий результат, вільний від небажаних помаранчевих або червоних відтінків, поширених у традиційних методах освітлення. Цей новаторський процес призводить до кольору, який

залишається яскравим та натуральним з часом, гарантуючи клієнтам справді індивідуальне та стійке перетворення [3].

Рис. 1. Д. Х. Парк та Х. Р. Джанг.
Зачіска, створена за джерелом
натхнення – образом води, 2024 [2]

Рис. 2. Л. Логлі. Техніка «банановий
блонд», 2025 [3]

Взаємозв'язок між природою та перукарським мистецтвом дозволяє створювати унікальні та органічні зачіски, які відображають індивідуальність та стиль кожної людини. Закономірності природи у формотворенні зачіски вивчала Ю. Шмегельська. Розробляючи зачіски на основі біоніки, а не копіюючи форму, авторка пропонує враховувати такі етапи її створення: «Перший етап виражається в дослідженні джерела натхнення і може надати безліч цікавих ідей для дизайну зачіски в зображенні фор-ескізів; наступний етап повинен передбачати розробку технологічної послідовності виконання зачіски з новітніми технологіями і потрібними матеріалами; на третьому етапі дизайнер за допомогою макетування експериментує з формою моделі в пошуку правильного рішення; четвертий етап передбачає втілення задуму на відповідній моделі з супроводжуючими атрибутами» [4, с.193].

Зосереджуючись на підходах біоніки у дизайні, було створено зачіску за джерелом натхнення – образом квітки хризантеми (рис.3, 4). Дана зачіска проектується таким чином, щоб містити ознаки біологічних вихідних даних – зокрема, образу хризантеми, у формотворенні та фарбуванні. Враховуючи вихідне зображення об'єкта природи, модель зачіски: 1) асоціативно зберігає ознаки форми квітки, 2) містить подібність щодо кольору, 3) несе стильові ознаки фантазійності.

Рис.3. Зачіска, створена за джерелом натхнення – образом квітки хризантеми. Автор: Браїлко І. Фото автора, 2003 р.

Рис.4. Джерело натхнення для створення зачіски – квітка хризантеми

ВИСНОВКИ

Отже, образи природи розкривають широкі можливості для креативних рішень в дизайні зачіски. Плавні лінії, вигини та об'єми, які зустрічаються в природі (квіти, листя, хвилі), надихають на створення м'яких та жіночних зачісок. Чіткі лінії, кути та симетрія, які зустрічаються в природних ландшафтах (гори, скелі), надихають на створення сучасних та структурованих зачісок. Відтінки заходу сонця, кольори квітів, листя, мінералів несуть асоціативні можливості для створення багатошарового фарбування та складних кольорних переходів. Зміна кольорів природи протягом року впливає на вибір кольорової палітри, від теплих осінніх відтінків до холодних зимових тонів. На прикладах робіт дизайнерів Д. Х. Парка, Х. Р. Джанга, Л. Логлі, І. Браїлко відстежено, як образи природи (вода, колір рослини, біонічне джерело) можуть стати основою формотворення і колористики зачіски.

ЛІТЕРАТУРА

1. Zanke A. A., Popat R. R., Mali B. V., Ghonge A. B., Patil A. V. A review on the natural resources use as hair colour and hair dye. URL: https://www.researchgate.net/publication/351934614_A_REVIEW_ON_THE_NATURAL_RESOURCES_USE_AS_HAIR_COLOUR_AND_HAIR_DYE
2. Park J. H., Jang H. R. Hair Design Study Embodying the Symbolic Image of Water. URL: <https://www.koreascience.kr/article/JAKO202403543200639.pdf>
3. We are setting a new standard in the hair space. URL: <https://limozloglidubai.com/>
4. Шмегельська Ю. Біонічні засоби формоутворення в сучасному дизайні. URL: <https://journals.urau.ua/kis/article/view/236097>

BRILKO I.

MOTIFS AND IMAGES OF NATURE IN THE SHAPE AND COLOUR OF HAIRSTYLES

The article is devoted to the study of the possibilities of using images of nature in the formation of shapes and colours of modern women's hairstyles. It has been found that both natural dyes and the aesthetic properties of natural objects and phenomena are widely used in hairdressing. Turning to images of nature as a source of inspiration opens up wide opportunities for researching the form and structure of hairstyles, their tectonic structure and hair dyeing technologies. The use of bionics in hairstyle design is the basis for finding creative solutions for external form, composition, and colour solutions through associative connections, colour imitation, and the development of figurative and stylistic characteristics.

Key words: hairstyle design, form creation, colouristics, hairstyle aesthetics, hair colouring technologies.